

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, $\frac{1}{4}$ an 5 cor., $\frac{1}{2}$ an 10 cor., 1 an 20 cor.
entru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru România:

1 lună 2 cor. 40 bani, $\frac{1}{4}$ an 7 cor., $\frac{1}{2}$ an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani și timbru de 60 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără la poste și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se luapoză.

Numeri singuratici à 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografică”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat și la loterie.

La
Abonament lunar
pentru
Februarie st. vechiu
invitat

Administrația ziarului „TRIBUNA”.

Ce avem de făcut?

(m.) Mișcarea de colonizare condusă și făcută de guvernul maghiar, judecată din ori-și-ce punct de vedere, este un atentat revoltător și mișelesc contra naționalităților nemaghiare și în special contra noastră, a Românilor. Atentat au fost colonisările nesuccese de până aci, atentat conspirator a fost ancheta din săptămânile trecute, cu toate atacurile ei infecte îndreptate contra noastră și tot atâtea atentate vor fi încercările de colonizare, ce vor urma.

Dacă societatea maghiară singură ar face această mișcare, nu mult ne-ar păsa de ea. Am înfiera-o și în acest caz pentru tendințele ei demoralizatoare și nedemne de civilizația timpului modern și ne-am organiza și noi pe cale socială ca să ne apărăm. Atâta — și încolo am zice: Dacă societatea maghiară are mijloace și are poftă de-a spesa pentru astfel de încercări, facă, să vedem unde va ajunge!

Lucrul însă devine foarte grav, când statul voește să conducă și să cheltue. Statul se lucre în favorul unei singure naționalități în minoritate, contra celorlalte și pe speșele tuturor.

Acesta e lucru barbar, neuman, care nu se mai pomenește nicăieri în Europa și în lumea civilizată! Da, se face acest act barbar și în Posen, dar acolo Germanii sunt o uriașă majoritate în raport cu Polonia, osândiți la desnoștenire.

În fața acestui atentat despotice ni-se impune întrebarea: oare dacă poporul dominant (!) își ia dreptul, ca să ne atace în averile noastre, să vire printre noi oameni de alt neam și altă lege, cari să ne strice limba și obiceiurile noastre și să se folosească de roadele muncii noastre, dacă toate aceste poporul dominant le face pe speșele statului, adevărat și pe ale noastre, oare noi să nu avem dreptul a denega statului speșele necesare, neplătind dările, ce i-se cuvin? Oare se poate fi silit un popor a da străinului dușman mijloace cu cari acela vrea a-l răpune? Și cuminte popor ar fi acela, care ar da cutitul din mână, spre a fi junghiat cu el? Noi credem, că un astfel de popor ar fi nechibzuit și laș și nu și-ar cunoaște interesele proprii.

În fața atentatelor mișești și amenințătoare, trebuie să fim stăpâniți de astfel de gânduri, dar de altă parte trebuie earăși să lucrăm, ca să ne putem apăra cu succes.

În afară, în străinătatea cultă să căutăm pe toate căile a demasca și în privința aceasta pe stăpânitorii noștri, a le arăta tendințele mișești și despotice și astfel, a câștiga pe partea noastră opinia publică cultă.

În lăuntru trebuie să ne organizăm. Mai înainte de toate trebuie luminat poporul asupra colonisărilor și scopului lor. Misiunea aceasta cade în locul întâiu în sarcina preoților, învățătorilor și tuturor acelor, cari stau în zilnică atingere cu el. Și în acest punct poporul este foarte ușor de luminat și capacitat, de oare-ce nu e vorba de lucruri ideale, cari sunt mai greu de percepiat, ci de averile materiale, de moșii, în cari vor a ne lovi prin colonisări și astfel a ne sărăci, a ne slăbi și iobăgi.

Trebuie cu deosebire capacitat și îndemnat poporul a face ori-și-ce poate, dar a nu-și înstrăina pământul, a nu-l vinde la străini sau la sat, ca astfel colonisările să nu-și afle cale printre noi.

Și trebuie povățuit poporul așa, că dacă are lipsă de împrumuturi să încunjure băncile străine, să fugă de ele ca de foc și să se împrumute numai dela băncile românești. Causa, pentru-ce trebuie să se ferească Românul de băncile ungurești, este ușor de explicat. În conferențele anchetei s'a cerut, ca statul să ajute băncile maghiare din finanțurile române, ca să poată da cu interese mici. E posibil să le ajute cu depuneri. Și ele vor scări interesele, ca să prindă în capcană pe Român și în cas de nețineră de termen să-i bată moșia în tobă și să o cumpere — statul. Pe calea aceasta mai ușor poate statul se pună mâna pe pământ de colonizat prin satele și printre moșiile noastre, dacă nu vom avea grijă.

Ca în punctul acesta să isbitim, precum și ca să nu fim siliți a vinde cu nici un preț pământ, băncile noastre sunt chemate a se interesa și a face posibil țărănului rezistența. La băncile noastre datorărilor trebuie să li-se facă toate înlesnirile posibile, și mai presus de toate trebuie să ne ocupăm cu gândul a reduce etalonul de interese. Numai așa băncile noastre vor fi adevărate cetății naționale și vor fi asigurate în existența lor prin clientela stabilă românească.

Un puternic mijloc pentru a nu sărăci poporul și astfel a-și pute ține moșia, sunt magazinele de bucate. Înțelegem magazinele, cari dau împrumut bucate, dar mai cu seamă magazine create de bănci sau privați, cari să dea împrumut parale pe cereale toamna, când sunt ieftine și astfel țărănul să nu fie silit a-și vinde bucatele decât primăvara, când prețurile sunt mai bune: magazine în felul secției de mărfuri și produse a băncii Albina.

Eată unele mijloace de apărare. Mai sunt și altele, cari ne pot servi de a împede năvala străină. E vorba însă că trebuie să le studiem cu toții, să cercăm a folosi ce ne stă la dispoziție și să petrecem cu atențiune mișcarea ce o va face guvernul.

Noi vom urmări totul ce se petrece; vom fi la postul nostru și în privința aceasta.

Sibiu, 1 Februarie n.

Din Austria. „Národní Listy”, organul Cehilor tineri scrie, pe baza informațiilor autentice și pozitive, că în cazul când conferența inițiată din partea guvernului austriac, în scopul aplanării divergențelor naționale dintre Cehi și Germani, ar rămâne neînconștată de rezultat dorit și așteptat, proiectul guvernului referitor la regularea chestiei limbilor în Boemia și Moravia va fi prezentat parlamentului, spre imediată aprobare; ear dacă nici parlamentul nu l-ar accepta, reichsrath-ul va fi imediat dizolvat și constituția suspendată pe timp nedeterminat. Guvernul va elabora fără amânare o nouă constituție pe seama Austriei, pe care o va supune aprobării unei adunări constituante, compusă din casa de sus și din cameră, pusă cu totul pe alte baze, și stătătoare din deputați cu mult mai puțini ca acum. Jumătate din deputați vor fi aleși din partea dielelor provinciale, ear jumătate din partea poporului, pe baza votului universal. Se poate că e serioasă combinația aceasta, dar se poate și aceea, că e numai amenințare, pentru a face să succedă împăcarea. Vom vedea!

Toastul Monarhului. »Nord. Allg. Zig.» publică notă autentică al toastului rostit din partea Monarhului nostru la prânzul dat în onoarea onomastice împăratului Wilhelm II. E următorul: »Cu atragere intimă și necintit în credința față de alianța noastră, ridic paharul întru sănătatea credinciosului meu amic, împăratul Wilhelm».

„Illustration” din Paris vorbind despre cartea lui Bertha, de care pomeneam ieri, scrie următoarele:

»Di Bertha ne espune, după un studiu unguresc al lui Jancsó, istoria relațiilor între Maghiari și populațiunea română, care locuiește, cum se știe, mai multe provincie din Ungaria. Aceste relații au fost întodeauna puțin amicale și se pare, că au devenit mai puțin, judecând după insistența, cu care Bertha și Jancsó apără pe Unguri de învinuirea de tiranie, ce le adresează autorii români. Acesti domni ne demonștră chiar, că Ungurii au fost aceia, cari în diferite epoce ale istoriei au avut să sufere de relele proceduri, pe cari Românii le-au întrebuițat față de Unguri (!). Ei povestesc pe larg despre luptele lungi între aceste două rase».

Aceasta este cu atât mai interesant, căci am pierdut de mult obiceiul de a ne ține în curent cu chestiunea maghiară. Rămâne de știut, dacă legea talionului autorisă pe învingători să se facă, ca urmașii să plătească greșelile lor».

— Dacă tot astfel de succese vor avea Ungurii, cu cartea dlui de Bertha, — ne putem felicita.

Mărturisiri. S'au săturat și protestanții de legile politice bisericesti, pe cari ei la timpul seu le aprobau, din punct de vedere — patriotic. Eată ce scrie „Protestans egyházi és iskolai lapok” într'un număr mai recent:

»Urmările au dat dreptate celor ingrijorati, cari de altfel bucuros ar fi suferit să fie calificați ca profesii talși. Și aci și oblo s'a potolit destrămarea; perderile noastre se sporesc pe zi ce trece. Și primul simțământ, de care eram cuprinsi, era uimirea și cea dintâiu străduință: tănuirea. Ne-am rușinat a ne mărturisii nevoile și neputința noastră față cu acelea. Cum am fi și putut face un lucru ca acestu, dând dreptate profesorilor, cari prevedeau viforul primejdișos, ear dușmanilor nostri bucurie și desfătare! Dar' a trecut și timpul tănuirii! Perderile deveniră din ce în ce tot mai mari și în cap ni-s'a descărcat neîndurata statistică oficială, care descopere toate secretele și care cu date numerice neresturnabile care a arătat tot ce noi am tănuim: se acoperim... Acum nu mai tănuim: ne mărturisim nevoile, perderile și treziți din uimire, vom să și lucrăm, ca să ne întărim fortificațiile neglijate și ca să putem recuceri teritoriile perdute».

Numai să nu vă fie prea târzie deșteptarea, onorabililor!

Din parlament. Dieta maghiară a ținut ieri ședință. S'a votat în a treia cetire creditul pentru întregirea salariilor preoțesti și s'a cetit proiectul de lege despre un credit de treizeci de milioane, devenit necesar în urma hotărârilor luate în anul trecut din partea delegațiilor. Deputatul Komjádi atacă réu delegațiunea maghiară, pe motivul că a votat orbeste tot ce i'a cerut guvernul comun, ear prim-ministrul Széll apără delegațiunea, care n'a făcut alta decât și-a împlinit datorița. N'a votat nimica orbeste, pentru-că știa că sunele votate se cer pentru îmbunătățirea armaturei la artilerie. Tot în favorul și întru apărarea delegațiunii vorbește și deputatul Münnich, ear' după el vorbește și ministrul de finanțe Lukács declarând, că primește responsabilitatea întreagă pentru faptul că creditul de care e vorba l'a și întrebuițat înainte de a-l vota parlamentul; fiindcă împrejurările erau de așa, că nu era pus parlamentul maghiar în posibilitate să discute chestia obiectiv și cu calmitate. Lucrul s'a întâmplat adevărat pe vremea lui Bánffy de tristă aducere aminte. Discuția continuă.

Combaterea procurorului dela Alba-Iulia.

Discursul dlui Dr. Pop.

Dăm astăzi în resumat după cât ne-a succed a-l reconștrui, discursul de apărare al dlui Dr. Ștefan C. Pop, avocat în Arad, rostit în faimosul proces dela Alba-Iulia.

Parțile discursului ce privesc memoria lui Iancu, și alte chestiuni politice sunt următoarele:

Onorat tribunal! La rugarea amicului și conșcolarului meu, dl Liviu Albini, candidat de avocat, am primit apărarea în acest proces și am plecat aici cu iluziunea, că d-voastră veți pertracta cauza »sine ira et studio» și credeam că după ce banii, cari și de altcum au fost în cea mai mare siguranță la Banca Națională din București, sunt aduși și depuși la o bancă din patrie, asta va fi deplină probă, că aceia nu numai că n'au fost defraudați, ci din contră cu cea mai mare grijă apărări față de șovinismul destructiv al unui guvern eșit din fire.

Aceea ce am aflat însă aici, dlor, întrece închipuirea și mintea omenească. În loc de a vedea obiectivitatea și liniștea ce cu aureola gloriei împodobește sanctuarul justiției, am văzut trista priveliște, cum un procuror inconștient și uitat de sine, secundat de dl președinte, jignește cele mai sfinte sentimente ale unui popor întreg.

Ura din partea procurorului, desonorarea martorilor cari în talarul sfânt preoțesc s'au prezentat, disprețul față de cei mai fruntași bărbați ai Țerei-Românești, ear' cea mai groaznică parțialitate și ingenuchiare a justiției din partea dlui președinte. Dacă toate acestea se petreceau pe strade s'ar esplica prin psihologia patimilor orbe. Aici însă, înaintea tribunalului, toate constituiesc criteriile unor stări necunștute. Bine știind, că atit acusatul, câtși eu sântem Români, a răsunat aici un cuvânt, care ne jignește în adâncul sufletului. Din fer să fi făurit și i-se revolta internul, când auzi de pe buzele aceluia, care chemat e pururea a spune adevărul și dreptatea, cuvinte insultătoare la adresa acolora, căroră, dacă nu alta, dar' dreptul să odihnească în pace în mormintele lor, prin lege d-zeească îl au.

Că cine este Avram Iancu, mulțumită Domnului, nu mai aparține aprecierii dlui procuror. El este al istoriei večinic juste și nepartinitoare, este idealul sfânt al unui popor întreg. Dl procuror — durere — nu cunoaște istoria patriei sale.

Ca să apăr memoria nouă pururea sfântă a lui Avram Iancu, nu recurg la isoarele mărețe ale istoriei universale, cari de mult l'au pus pe Iancu în panteonul luptătorilor eroi pentru cele mai înalte idealuri și în rindul celor drepti, ci îmi mărginesc espunerile mele la autori maghiari.

Societatea șovinistă »Emke» chiar în sensul preconștat de dl procuror, este maghiar radical patriotică, această societate a publicat pe speșele sale volumul al II-lea din scrierile lui Jancsó Benedek, care pe Iancu îl preamărește cu eroul idealist și cea mai măreță figură a evenimentelor revoluționare. El spune cu date statistice, că sute și sute de Maghiari au lui de a-i mulțumi vieța.

Domnilor! Fiecare popor — fie chiar poporul batjocorit și insultat de dl procuror, — își are eroii sei, și eu, care nu iubesc frașele nici nu îmi place a mă face ridicol prin afirmări esagorate, pot afirma cu mândrie, că eroul adevărat al evenimentelor din 1848 în Ungaria a fost Iancu. (Între rușeri turbate din partea președintelui cu espresa cuvântare: »Ez Janku dicődtése, vége legyen ennek a dicődtésnek, vanak magyar irok akik másképen is irnak Jankuról». Această înterupere — din cele multe a președintelui a provocat intervenirea judeului Bartha în favorul apărării).

Eu în istoria d-voastră nu ca beliduce, ci ca politic patriot și reorganizator al țerei, cunosc o singură figură care se poate asemăna lui Iancu, este într'adevăr marele patriot Ștefan Széchenyi. Ambele figuri mărețe, desintereșate, în piept cu focul sacru al celor mai subline idealuri, ambii au aceeași soarte. Széchenyi vede cum țeara lui adorată cade pradă unor egoiști fără

suflet, ear' Iancu vede cum jertfele aduse au fost nesocotite și drepturile poporului român călcate în picioare. Echilibrul sufletesc li-se cutremură, inima lor nobilă desperază și întunerecul pieririi le nimește mintea. Tragedia lor a fost tragedia alor două popoare.

În vorbirea d-tale, dl procuror, ni te-ai îndestulit cu infamarea lui Iancu, ci te-ai batjocorit și cu bărbații unui regat vecin prieten monarhiei noastre, cari d-tale sigur nici-când nu și-au păcătuit.

Ai spus în rechisitorul d-tale, că oare-care Dimitrescu și Bibicescu împreună cu Slavici, s'au aliat în mod perfid spre a înșela neamul d-tale și adunând suma afirmativ delapidată de amicului meu, au atentat a zădărnici răsunarea statului maghiar asupra »ticălosului» de acusat. Adăug »mi-s'au imprimat aceste cuvinte și după multă resgândire trebuie să declar: că da, d-ta în acest punct ai toată dreptatea. Însă numai din punct de vedere maghiar. D-voastră și răsculat toată Țeara-Ungurescă în favorul Ciangăilor și ați adunat sume enorme, dar' bărbații de încredere v'au mântecat banii adunați. Furturile și delapidările din partea celor încredințați cu păstrarea visteriei statului sânt la ordinea zilei în Ungaria, sau precum a zis cel mai celebru hoț, Bács Nándor: »Defraudările la noi sânt sancționate», însă încă nici-odată nu s'a aflat Maghiar atât de prost, care să restituie banii furați de dînsul, nici prieteni cari să-i sară întru ajutor. S'au aflat însă după părerea d-tale »niscăi Români ca Bibicescu și Dimitrescu», cari pentru amic lor Albini au jertfit din punga lor.

După-cum știu eu, d-nii Bibicescu și Dimitrescu sânt oameni de mare trecere în România și simțul moral îmi spune că dinșii nici un moment n'ar fi stat de vorbă în favorul clientului meu, dacă n'ar avea deplina conștientă că banii concrezuți lor sânt banii fondului Iancu, adunați din jertfele poporului român. Și dacă totuși crede dl procuror, că ei din milă față de clientul meu au adunat și deșus suma din chestie, moralitatea îmi impune să mă închin celui mai generos act al celor mai marinoșiși bărbați. Dacă chiar această presupunere prevalează în mintea dlui procuror, datorița lui e să admire fapta lor nobilă!

Natural, dl procuror d-ta în ura oarbă ce porți față de clientul meu ai dorit să-l tragi în roată, și spre acest scop ai mers atât de departe, încât ai trimbat și cele mai mărețe porniri creștinești. Nu îți-a fost demul martiriul de 13 luni al clientului meu, care nici cu întristata lui mamă nu a putut să vorbească în limba sa maternă; nu și-a fost destul, că prin fapte barbare s'a ingenuchiat justiția la gradul celei mai odioase politici de egoism, ci vii, și acuzându-te prin escuse că nu faci politică, te dedai la cea mai uricioasă crimă de a jigni un popor întreg în cele mai sfinte sentimente ale sale; de a cere răstignirea memoriei unui sfânt, peste care judele cereș dispune; de a neferici și nimici în cariera sa pe un tinăr inteligent.

Pentru toate aceste acuză adusă de d-ta însă cu ușurință îndatinată din partea acolor, cari infamează și nici-când nu învață, ai ocolit cu totul adevăratul teren unde trebuia să escelezi, dacă într'adevăr ești custodele drepturilor și legilor, și anume terenul juridic.

(Urmează un essay mai lung științific al dlui apărător, prin care adevărul în mod clar că acuză cu crima delapidării este nebasată și cu mult succes doboră toate afirmările procurorului. Față de confiscare apărătorul a zis cam următoarele:)

Prin această propunere dl procuror voește să deșosească justiția la rolul cel ticălos al politice, voește a înjuga justiția eternă fleacului trecător ce se numește urmărirea josnicilor interese. Ce are tribunalul cu Iancu? Iancu este al istoriei și e înscris în inimile noastre ca numele lui sfânt în veci îndemn să fie tuturor generațiilor cari numai pentru idealuri sfinte se luptă. Cu sentențe de ale tribunalelor nu poți judeca morții. Nici n'are sens rugarea dlui procuror, pentru-că durere, afacerea cade în competența forurilor administrative, va să zică a guvernului. E drept că acel guvern nu mai există, care prin act de violență și terorisări se susținea la putere; există însă faimoasa ordinațiune a lui, care ordonă confiscarea banilor.

Cu satisfacere ai zis, dle procuror, »că ce bucurie va fi la Maghiari (în Israel) confiscarea banilor adunați de către acei Români, cari vecinic afită în contra statului maghiar». Eu față de această bucurie a d-tale îți răspund cu morala: »Male parla, male dilabuntur». Ca om cu experiențe din trecut imi esprim temerea, că cutareva patriot evlavios va fura și acești bani.

Toate acestea însă, dle procuror, le consider ca dorințe de-ale d-tale, cari prea cred că nu se vor împlini, pentru-că deși dela început până acum, am fost martor la o priveriște, până acum necunoscută în analele justiției, totuși cutez a spera, că on. trib. va precugeta, că mare putere 'i-s-a dat să judece asupra libertăților și bunurilor omenești, își vor trage seama și urmând boldului datorinței și conștiinței, cum zisei la începutul vorbirii mele: »sine ire et studio» vor enunța dreptatea și vor achita pe clientul meu; ear' fondul Iancu, ca avere privată adunată mare parte din jertfele țeranului român, îl vor respecta!

Mișcarea Șvabilor din Bănat.

(Ș.) Nu e tocmai mult de când faimosul *Beksiacs* se lauda, că Maghiarii sunt stăpâni pe situația politică în părțile de Sud ale Ungariei, unde ideea de stat maghiar a prins rădăcini adânci, dela *Tisa* până la *Orșova*, ear' maghiarisarea a făcut și face pași gigantic înaintea, ales printre — *Șvabii* din Bănat.

S'a lăudat însă într'un cîs rîu dl *Beksiacs*, — ear' după el întreaga presă maghiară, — pentru-că adevărul e tocmai contrarul, și prin Bănat, întocmai ca prin celelalte părți de țeară; ideea de stat maghiar, rîu înțeleasă și rîu aplicată din partea Maghiarilor, nu că ar fi prins rădăcini, ci din contră, a trezit din somn și din nepăsare până și pe cei mai domoli și în chestii de naționalism mai răbdurfi cetățeni ai țerei — pe *Șvabii* din Bănat.

Un curent sănătos național s'a ivit adevă în timpul din urmă printre acești conlocuitori ai noștri de viață germană, aduși ca coloniști în Bănat, încă pe la începutul secolului *optșprezece*, un curent, care trebuie să ne bucure. De alt-cum Șvabii din Bănat, poporul dela roată, a înțeles de mult, că părintescul guvern unguresc nu-'i prea voește binele cu multele școale maghiare, cu mulții funcționari maghiari, și cu introducerea limbei maghiare de limbă oficială exclusivă pe toate terenurile vieții publice, și unde a putut 'și-a manifestat nemulțumirea.

În deceniile două din urmă tocmai Șvabii din Bănat făceau opoziția cea mai puternică guvernului la alegeri, fie pentru dietă, fie pentru municipii și comune.

Nefericirea Șvabilor din Bănat era însă, că nu aveau inteligență cu tragere de inimă pentru ei. Inteligența, de alt-cum destul de numeroasă, eșită din sinul Șvabilor, a trecut și trece și astăzi cu totul în tabăra maghiară. Crescută în școale maghiare, în spirit maghiar, și înzestrată cu puteri slabe de rezistență, cum peste tot e națiunea germană, — care are cele mai mari înclinări spre cosmopolitism, — inteligența Șvabilor, în loc să devină apărătoarea neamului din care face parte, s'a făcut și se face

și astăzi asupritoarea lui. Chiar și preoții Șvabilor, cei mai aproape de ei, și în prima linie chemați să-i apere, încă joacă pretutindenea în Bănat pe *patrioții*, în sensul cel mai urcicios al *șovinismului*.

Aceace nu vrea să facă ingrata inteligență eșită din mijlocul Șvabilor, s'a pus însă acum să facă *presa germană* din Bănat; și Șvabii s'au grupat în jurul ziarelor cari le apără interesele cu zel și energie; ear' Maghiarii s'au pus pe grije și încep să strige, că niște agitatori *pangermani* s'au pus să le turbure apele patriotice și să seducă pe bunii patrioți *cu buze germane*, din Bănat. Cântecul vechiu. Toți cei-ce se opun maghiarisării sunt *rîi patrioți*, sunt agitatori, sunt inimizii patriei, inimicii statului maghiar.

Pentru-că organele de publicitate germane din Bănat, anume: »*Grosskikindaer Zeitung*», — »*Torontaler Zeitung*», — »*Südungarische Zeitung*» și »*Ungarisch-Weiskirchner Volksblatt*», — redactate toate în spirit național, nu fac alta decât apără pe bieții Șvabi din Bănat de maghiarisare, duc luptă onestă în contra curentului șovinist, cer respectarea legilor existente, sancționate din partea Domnitorului, cu un cuvânt, stau pe terenul *legalității* întocmai ca și noi, și ca toate organele de publicitate *naționaliste*; și totuși, presa maghiară asumă puterea de stat asupra lor și strigă după procurori să vină și să le pună pumnul în gură, cum făceau și fac gazetarii maghiari și cu noi. Când n'au argumente cu cari să ne combată, când se vîd zdrobiți de faptele sevrșite de ei, — Maghiarii strigă după *procurori*! Ei, dar' de procurori nu se sparie nimeni, mai ales nu cei-ce stau în serviciul unei *cauze drepte*, a cărei apărare au luat-o asupra lor. De aceea, găsim de foarte potrivit răspunsul ce-l dă »*Grosskikindaer Zeitung*» celei mai »*maghiare*» gazete din Budapesta, lui »*Budapesti Hirlap*», care făcuse cea mai mare gâlăgie în jurul mișcării Șvabilor din Bănat, și striga mai puternic după procurori. Numita consoră din Bănat scrie între altele următoarele la adresa lui »*Budapesti Hirlap*»:

»...Noi nu facem alta decât apărăm drepturile garantate prin lege ale poporului nostru, pe care adversarii voesc a ni-le escamota.

»Noi nu voim să germanisăm nici un Maghiar, nici un Sîrb, nici un Român; aceasta este și cu neputință... Voim numai, ca și *copiii noștri să știe încă, că sînt cetățeni germani ai statului ungar*. Cetățeni în toată puterea cuvîntului cu îndatoriri și drepturi egale și nu cetățeni de clasa a doua...

»Adevărat că ne pare foarte rîu de speranța, ce o esprimă »*Bud. Hirlap*», că Șvabii n'asteaptă nimic mai cu dor, decât ca generația lor »*faimoasă*», care vorbește încă nemțește, să moară curînd, ca să facă loc unei generațiuni, care nu mai simte decât ungurește.

»Din această plăcută amăgire trebuie să deșteptăm pe »*Bud. Hirlap*» fără cruțare, căci *poporul nostru nu se gîndește de loc de a se stînge*. Se poate, ca o generație a noastră să fie în privința spirituală schilodită și ofilită, fiind oprită de a se cultiva în limba maternă, dar' print'asta nu se va suprima *simfimentul german* și al comuniunei noastre cu poporul de cultură germană.

»*Torontaler Zeitung*» încă replică la bîrfelile foii șoviniste de care fu vorba, liniștindu-o cu privire la temerile de »*germanisare*» și zicînd între altele următoarele:

»Noi să germanisăm? Pe cine? Pe Sîrbi și pe Români, ori chiar pe Maghiari? Nu sîntem noi cetățeni ai Ungariei și nu posedem noi, ca Germanii ai statului ungar, drepturi garantate? Ce vrea dar' foaia? Să denunțe?

»Ei bine, noi n'avem a ne teme de procuror fiindcă nu comitem ilegalități... O foaie din capitală ar trebui să aibă cunoștința de legea de naționalitate și ar trebui să știe judeca ce e drept și nedrept...»

Ear' la alt loc, tot »*Torontaler Zeitung*» esclamă astfel:

»Avem noi vre-o cauză a nu voi să fim Germani? Nu sîntem din contră îndreptățiți de a fi mândri pe limba noastră?... Despre aceasta s'a convins o mare parte a Germanilor din Bănat, și în urma aceasta ei au început în fine a pune ceva preț pe sine înșiși și pe limba lor maternă...»

Și cum la aceste cuvinte înțelepte, rostite din partea presei germane din Bănat, gazetarii maghiari și în special cei dela »*Bud. Hirlap*» earăși nu știu să răspundă alta decât cu fantoma *pangermanismului*, și cu amenințarea cu *procurori* și cu temniță, foarte nimerit îi apostrofează »*Torontaler Zeitung*» spunîndu-le următoarele:

»Ce vrea numitul ziar maghiar? Să ne denunțe? Bine, dar' nouă nu ne este teamă de procuror! Oare noi să nu avem cauze de a fi mândri de neamul nostru și limba noastră? Cea mai mare parte a Germanilor din Bănat sînt pîtrunși de această mîndrie și deja au început să-și aroge importanță și să manifeste alpire către limba lor.

Dar' destul din citate. Presa maghiară și peste tot Maghiarii ar trebui să înțeleagă odată, că adevărul nu se poate ascunde cu rapoarte false despre progresele inchipuitei maghiarisări și cu date false statistice, adunate din adins pentru seducerea opiniei publice și pentru sinamăgirea Maghiarilor. Maghiarisarea n'a făcut în anii treizeci și-trei, de când Maghiarii sînt stăpâni pe situația politică și pe popoarele nemaghiare din țeară *absolut nici un pas înainte* și nici nu vî face, chiar de ar întrebuița Maghiarii întregul lor buget, exclusiv numai în scopul acesta. Pentru-că rezultatul e tocmai contrarul; din ce sînt mai aspre măsurile de maghiarisare, cu atât mai bine se deșteaptă în popoare *conștiința națională* și simțul de conservare a *limbei moștenite* dela strămoși; cu atât mai bine crește *îndignarea legitimă* față de cei-ce voesc să răpească popoarelor nemaghiare din țeară cea mai scumpă comoară a lor, — *limba*.

Când deci chiar și Șvabii din Bănat s'au pus în mișcare și încep să-și ridice glasul în contra sistemului de aspirare a tot ce nu e maghiar: nu după procurori ar trebui să strige presa maghiară, ci după *oameni cuminți*, cari se iee odată în mână rezolvarea *chestiei naționale*. Căci amînarea rezolvării, nu pentru nemaghiari, ci numai pentru Maghiari poate să devină — funestă!

„Autonomia catolică“.

Acum în fața congresului ideea autonomiei catolice pare mai îndepărtată de realizare, decât mai înainte. Cel puțin impresiunea aceasta o lasă conferențele prealabile ce s'au ținut. Episcopatul catolic nu e entusiasmat pentru idee. Partidul popular vaccinează; mulți nu vor să iee luptă cu guvernul, care de bună-voe nu ar abzice de rolul tutelar ce-l are în unele chestiuni ale bisericii catolice. Tot ce 'i-ar mai entusiasma, ar fi să poată *contopi pe Români gr-cat. în organismul* acesta maghiar, mai mult »*patriotic*», decât *catolic*. Dar' și acest strugure — e acru... Unicul entusiasat luptător pentru autonomie pare a fi Ugron Gábor, cu soții sei.

Voci din presă.

Mai toate ziarele scriu prim-articol în preajma congresului.

»*Egyetértés*» zice că autonomia catolică e ca fata din bibliie; nu e moartă, ci doarme.

»*Pesti Napló*» încheie articolul seu indigetînd la două *greutăți* ale chestiunii Prima e faptul că Ardeleni catolici cer o situație aparte.

»*A doua e — scrie »P. N.* — că *Metropolitul gr-cat. român, Victor Mihályi, a declarat la timpul seu, că provința sa metropolitană nu trimite delegați la congres și nu e aplicată a intra în autonomie.*

»Ear' fără Români gr-cat. — zice »*P. N.* — *dacă se și realizează autonomia, ea rămîne mancă. Pe lângă aceasta s'ar zădărnici și cel mai mare favor, care s'ar fi putut aștepta dela autonomie, din punct de vedere de stat și strict național.*»

— Eată cum es cuiele din sacul autonomiei catolice!

Dela congres.

Ieri la 11 ore s'a deschis congresul din Pesta, sub presiul primatului Vaszary.

Constatăm cu plăcere, că dintre Români gr-catolici n'a participat absolut nime. Nici chiar episcopul Szabó, care a umblat zilele acestea în Pesta și a participat la conferența episcopescă, n'a intrat în congres.

Imediat în prima ședință s'a început dezbaterile asupra celor două proiecte.

Noue prigoniri.

După-cum aflăm din *Séliste*, dl *Ioan Banciu* a fost citat la pretură în cauza conductului cu torțe aranjat în onoarea dlui *Dr. N. Comșa*. Semn de noue prigoniri.

Cronica zilei.

Sibiul, 1 Februarie n. 1900.

3 Februarie: Petrecerea elevilor școlii fundamentale din Năsăud, în favorul elevilor săraci. — Concurs de inv. la școala comunală din Vistea-inferioară. — Concertul corului bisericese în Secăreș.

4 Februarie: Casina română din Reginari, adunare generală — Petrecerea reu. de cîntări a plugarilor din Șomcuta-mare. — Producțiune teatrală-declamatrică în Zlatna pentru înființarea bibliotecii școlare.

Denumiri. *Gerasim Laurean* din Aiud, practican administrativ la comitat, în sedria orfanală.

— *Dr. Ioan Suciu*, avocat în Arad, a fost numit referent onorar la senatul episcopesc al consistorului de acolo.

— Dl *Emil Verzar* a fost numit prim-șef de secțiune la societatea de asigurare »*Transilvania*», ear' dl *Ermil Borcea* prim-comptabil.

Hymen. Se anunță cununa dlui *Ioan Moldovan*, funcționar la »*Victoria*» din Arad, cu d-șoara *Aurora Milovan*, din Măndruloș. Cunună se va celebra în biserica catedrală din Arad, în 4 Febr. n.

Tinerimea academică din Graz, — ni-se comunică abia acum, — a trimis la timpul seu o adresă telegrafică de mulțumire delegatului *Schneider*, pentru intervențiunea sa în favorul cauzei noastre naționale.

Concertul Dima în Brașov. Măne, 2 Febr. n., se va da primul concert al »*Reuniunii române de cîntări* din Brașov», sub conducerea dlui *G. Dima* Eată programul concertului:

1. »*Quartett*», op 74. Nr. 1 C-dur pentru 2 violine, violă și violoncello, de I. Haydn. — 2. »*Fericiți sînt cei gonțiți*», cor mixt de G. Dima. — 3. »*Recitativ și Arie*», pentru tenor din Oratoriul »*Greațiunea*» de I. Haydn. — 4. »*Cîntece de iubire*», pentru cor mixt și acompaniament de piano à 4 m., de I. Brahms. — 5. »*Două cîntece*» pentru tenor cu acompaniament de piano: a) »*Tu ești odihna*», de F. Schubert; b) »*Mă întreb...*», de G. Ștefănescu. — 6. »*Trei cîntece vechi românești*», pentru cor mixt de G. Dima: a) »*Scumpă dragă copilă!*»; b) »*Așa 'mi-a fost ursita*»; c) »*Nu-'i dreptate, nu-'i*».

Dl *Hașdeu* despre Ovrei. Eru-ditul *Hașdeu* într'un articol intitulat »*Cronica veacului*», publicat în »*Epoca*», eată ce spune despre Ovrei: »O altă mare bubă, incubată în corpul României cam de pe la începutul secolului XIX, de oare-ce deja la 8 Aprilie 1801 se făcuse un măcel de Ovrei în București, cu mult înainte de năvălirea ovreimeii în Moldova sub Vodă Mihaiu Sturdza, este așa numita chestiune israelită. De când cu Dreyfus, eu unul tremur dinaintea Ovreiilor. Un singur Ovreu pedepsit pe drept sau pe nedrept, era cât pe aci să zgudue Franța întregă; și când Franța la urma urmelor 'i-a grațiat, Ovreu r'u vrea în ruptul capului să o grațieze. E un pericol colosal, mai cu seamă pentru statele cele mici; și acest colosal pericol ne rămîne moștenire secolului XX. Oare ce fel de alianță universală ne-ar pute mîntul de cea israelită?»

Foametea din Ardeal dela 1603.

Un contemporan din 1603 descrie cea crîncenă năpaste. Între altele spune: Așa de mare era scumpetea la 1603, căt afară de orașe mai a patra parte a populațiunii Ardealului muri de foame; înainte de seceriș a fost găleata de grâu cu patruzeci florini ungurești în Cluj; în Oșorhei a fost cu 26 fl.; în scumpetea aceea mare calicimea mîncă căni și mățele, numai de le aveau; mai mult: mame 'și-au mîncat copiii, copiii

FOIȚA „TRIBUNEI“.

SCRISOARE UNUI POET.

— Imitație după Vlăduță. —

Nu știu; e entusiasmul secolului ce răsare,
Purpurul, ce ne-învoară la un răsărit de soare,
Sau nădejdea sfîntă, dorul fîntelor de mai înainte,
Ori sînt șoaptele sublime ce transpiră din morminte
Răspîndîndu-se în viață ca o scumpă moștenire,
Umplu suzetele noastre de lumină și mîrire
Și împraștie în lume o misterioasă zare
Parcă ar aproape ora deșteptării generale.

Mă întreb: ce e această adiere călduroasă
Ce deșteaptă la viață și la lupta viguroasă
Măruntțele popoare, cari păreau de mult căzute
Și sub jugul tirăniei, desparate și tăcute,
Socoteam că cu pierirea și cu moartea se-nfrățiră
Ne mai avînd frați pe lume și idei care inspiră
Vitejie și putere prigonitilor de soarte,
Cînd se vîd dripiți sub hula sau chiar condamnați la moarte?

Ce-'i acest torent de-aventuri și porniri înălțătoare
Ce alintă cu nădejde a poporului nost floare,
Scuturînd peste țărîna româneștilor câmpii
Dulci miresme-mbătătoare și speranțe aurii.
Alungînd miazma certeii, urile nerovocite,
Înfrîntînd frate cu frate sub stindardele-aurite
A iubirii de moște, și de lege, de onor,
Cel' mai scumpe juaere ce le are un popor.

Nu auzi cum sună feava de cîntări de bărbăție,
Dînd echouri prin dumbrava ce părea a fi pustie?
Nu vezi cetele de tineri ce se-nșirue în cor
Întonînd al deșteptării imn, cu glas pîtrunzător,
Și-acordînd a lirei sfînte prea mult discordate strune
Luptătorii să convoace și sub steaguri să-și adune
Pentru apărarea noastră, celor morți și celor vii,
Pentru-a neamului onoare, și-a mormintelor răci glii.

Și-n alarmul ăstor taberi de oștiri întinere,
Cînd bărbății sună cornul vremilor de mult dorite,
Și cînd junii pe-atrecute sub îndemnul musii,
Se încearcă cu grăbire să deștepte noi iluzii
Revocînd limpii de glorie, a străbunilor mîrire,
Ca să-nțemeieze 'n ele visul lor de nemurire,
Tu poet, stăpînitorul unei limbi așa divine
Ce-ai pute să ne descoperi ca un făcător de bine

Orizonturi largi și-ălătea frumuseți necunoscute
Nu te simți atras să intri în curentele ncepute?
Ce-'i adormi și-acum talentul cu-al disgestului narcotic
Ca în neamul tîu, în casă-'i să te-areți, străin exotic!?

Cîte nu-'s de scris pe lume! Cîte drame mișcătoare
Nu se perd nepovestite în năprasnica vâltoare
A torentelor vieții! Căți eroi lipsiți de slavă
Nu au dispărut în lupta nesfîrșită și grozavă
Ce poporul nostru poartă, singur fără ajutor
Ici la poarta Europei, cu dușman năvălitor,
Cu vrășmașul crucei sfînte, cu Tătarul nemilos,
Cu Maghiarul crud și mîndru, rîu la suflet și fîlos.

Ah sub vijelia sorței căte inimi asuprite
Gem sub sarcini nedrepte și sub loviturii cumplite;
Căte suzlete avîtate cad zdrobite de durere,
Căte inimi sîngerînde, fără pic de mîngăiere
Se sfîrșesc neajutate, cu blăstămuri grele, mute,
Căte genți strălucite rătăcesc necunoscut,
Căți martiri pe care crucea răstignirii iudoboară,
Neapăsarea noastră, ura, ori uilarea ni-'i omoară...

Căți eroi 'și-au dat viața pentru-a noastră ușurare?
Ars'au trupul lor ca jertfă pe-ale neamului altare,
Căți în chinurile roatei s'au zdrobit tot pentru noi!
Ce-am făcut pentru mărirea acestor mari și sfîni eroi?
Pentru Horia, doinitorul, ce de glie-a desleat
Pe Român, ca să s'avînte, — ce am scris, ce am cîntat?
Pentru Iancu, trubadurul libertății noastre sfînte,
Ce-am făcut, ca românimea vecinic să-'i-l fie minte?

Ah, unde ni-'s entusiasții, visătorii, cîntăreții,
Să ne cînte rostul luptei, tragediile vieții?
Unde ni-'s seminătorii generoaselor cuvinte,
Magii ocrotiți de stele, mergătorii înainte,
Sub credințele sfîrmate și sub cronicile sterse
Îngropînd vechea durere, cu-a lor cîntec să reverse
Peste inimile noastre un elan de însufățire.
Cu cuvîntul lor profetic, cu-inspirata lor privire
Negurile de întunec despiciîndu-le în două
Splendidă-n năntea noastră să ne-arete lumea nouă.

Bujor.

și-au mâncat mamele; măceau viii cadavrele morților lor. Din streang au coborât cadavrul lui spânzurat și l-au mâncat. În tîntul Aiudului unul a furat o mireasă și a junghiat-o și a mâncat din ea și a dat și altora pe bani, pentru care lucru mai târziu a fost judecat la moarte și pușcat. Din făină de ghinde făceau pâine, și măceau. Așa pedeapsă a trimis D-zeu asupra Ardealului — zice »K-dek«.

Prelegere din »economie« în Cimbrud. Duminecă, în 28 Ianuarie a ținut Reuniunea economică din cottul Albei-inf. a noua prelegere populară în Cimbrud. Gálffy János, inspectorul viniculturii a preles despre »reînnoirea viilor pustii« și Török György, veterinar, despre »chestiuni veterinare«. Cu acea ocaziune s'au împărțit poporului vre-o 80 broșuri de economie, însă întrebarea: Sînt acelea broșuri românești și s'au ținut prelegerile românești? Dacă nu — puteau rămâne domni pe acasă.

Tribuna Literară

Din demonologia poporului român.

Credința în »întorsură« se manifestă în două chipuri: ori negativ, adică singur aducînd asupra-ți mânia demonilor, ori pozitiv, aruncînd adică rîul dela tine asupra celor ce »ți-l-au trimis, fie oameni, fie demoni. Totul e resumat deci în formulele: »Nu face, ca să nu »ți-se întempele«, și »fă, ca să fie făcut«.

Credința aceasta este așa de complicată, manifestările ei așa de multe, înoc și greu de tot să sistematizezi obiceiurile isvorite de ea. Eu cred că jumătate din manifestările vieții sufletești ale țeranului român sînt basate pe credința »întorsurii«. Multe din obiceiurile poporului sînt de neînțelese, ori pentru-că nu putem găsi imediatul lor motiv psihologic, ori că poporul însuși a pierdut temelul credinței și a rămas numai cu manifestările fără de rost ale unei cauze dispărute — cum au rămas de multe-ori, în limbă, vorbe derivate ale unor tulpini pierdute — ori că amestecă două credințe felurite și le înlocuiește, dînd astfel naștere unui adevărat non-sens psihologic. De aceea e grea sistematizarea.

Mie n'o s'e-mi scoată nimeni din cap, că toate credințele poporului — fără excepție, toate — sînt lucruri foarte înțelepte și mai ales, foarte poetice. Nu e nărod cine le crede, nărod e cine nu poate să le înțeleagă. Dacă e absurditate metafora și alegoria în artă, atunci fără îndoială credințele »deșerte« ale popoarelor sînt și ele absurdatăți. Noi ne batem și ne răsboim cu religia formelor așa cum o vrea popii, dar' cu religia inimei sîntem totdeauna de acord. Ear' credințele deșerte nu sînt alta decît o religie a sentimentelor. Logică? Logica a fost născocită atunci când au început oamenii să fie zăpăciți și răi, precum legile contra unui abus să facă când abuzul începe să existe. Logica știe să ceară argumentat și frumos o bucată de pâine, dar' numai sentimentul știe și poate să »i-o dea«.

În biblie se spune cum a scos Dumnezeu pe Lot din Sodoma, poruncindu-i să nu se uite îndărăt. Nevasta

lui Lot nu s'a ținut de poruncă, și s'a făcut stîlp de sare. Drept credincioșii sînt convinși că așa s'a întemplat cum zice biblia; necredincioșii rîd de acest »basm« al lui Moise. Cuminți sînt aceia, cari esplică prin metaforă cuvintele lui Moise: Femeia s'a făcut stîlp de sare, de spaima lucrurilor ce a văzut, așa cum am zice noi »s'a făcut peatră, de spaimă« și cum într'adevăr, zicem cu verbele: a increment de spaimă, a înlemnit, a împetrit, a înmărmurit.

Ori-cum am esplică vorbele lui Moise, un lucru rămîne în picioare: Iudeii credeau în »întorsură«. Moise relatează o credință a poporului iudaic: »să te păzești de uitătura îndărăt, că-ți aduce peire«.

Biblia spune hotărît că ângerii au cerut dela Lot să nu se uite îndărăt. 1)

Mitologia graecă povestește că Orfeu a scorbit în Tartar și prin cântec a înduplecat pe Pluto să-i dea îndărăt pe moarta sa nevastă Euridice. Singura poruncă a lui Pluto a fost, ca Orfeu să nu se meargă înainte și să nu se uite, căut va fi drumul pînă în lumea de deasupra, îndărăt spre Euridice. Orfeu nu s'a putut stăpîni, și când era aproape să ese din Tartar, s'a uitat îndărăt și atunci Euridice a dispărut ca prin farmec. 2) Și acesta e un basm. Dar' și el e întemeiat pe credința »întorsurii«: căutătura îndărăt își aduce pierire. »Virgil spune și el hotărît, că Pluto a cerut dela Orfeu să nu se uite îndărăt »nam hanc dederat Proserpina legem. Ear' Proserpina e doamna duhurilor din Tartar, cu care poți face legământ. De aceea vorbește Virgil de »călcarea legământului cu stăpînul rapti tyranni foedera. Acesta e chipul pozitiv al »întorsurii«: tu singur aduci asupra-ți rîul, chemi puterile demonice.

Oameni luminați îndeajuns, convinși de absurditatea superstițiilor nu s'ar întoarce pentru nu știu ce din cale, când au plecat de-acasă și »și-au adus în drum aminte, că »și-au uitat acasă batista ori alteceva. E absurd să crezi, că dacă te vei întoarce dela poartă în casă, n'are să-ți meargă bine ori »și-se va întempla vre-un rîu și cu toate acestea nu știu dacă sînt doi într'un oraș care să fie absolut liberi de această credință. Ea e cu mult mai puternică decît toată filosofia cărților, căci a răbbit prin sute de veacuri și a trecut prin miliarde de oameni pînă la noi.

Pornind dela credința în demonica putere a căutăturii îndărăt, nu e de mirare de ce țeranul nu se uită îndărăt noaptea nici-odată, nu se uită nici ziua când trece printr'o pădure, cu carul printr'un rîu, pe o punte. De giaba-l strigi.

Când fac fețele farmece ori vrăji, una dintre cele mai de căpetenie condiții ale reușitei, este căutătura drept înainte. »Pe cale, atît când se duce la

1) »Și a fost, după-ce »i-au scos pe ei afară, zise unul dintre ângori: »Căut de-ți mănătuște vieța; înapoi să nu te uiți, nici să stai... etc.« (Cartea facerii, Cap. XIX, verset 17).

2) Restitut, Euripienque suam, jam luce sub ipsa
Immemor, heu ! victusque animi respexit. Ibi
omnis
Effusus labor, atique immitis rapti tyranni
Foedera...

Virgil, Georgica IV. v. 489 sequent.

greșită — răsturnă sfesnițul, luminările căzură și se stînsă... Iși ceru scuse, și plecă să le aprinză într'o altă odaie; însă, pe întunec, înainte de a pleca de lângă nevastă o mîngăia pe la gură cu mîna plină de funingine... Întăria și intenție ceva mai mult, și când intră în salon cu luminările aprinse, văzînd cu groază că presupunerea lui era adevărată....

Luă nevasta de mână, o duse la oglindă și »i-ă arătă funinginea pe gură... o duse în fața Francezului și »i-ă arătă mînjit pe bot... S'au bătut în duel, și poetul Pușchin a fost adus acasă mort.

La câțiva pași de locuință, am săniușul legendar al Rușilor, format dintr'o pantă sau hula de scînduri pe cari se toarnă apă ca să înghețe. — Mai mult nu e nevoie, căci mulți poate veți fi oțit descrierea lui amănunțită prin colecția »Foiile Duminecei« din Brașov pe 1837.

Pe aici, la 4 înserează și la 9 dimineață de abia se face ziua. Pe postul Crăciunului, ziua era numai de cinci ore; în schimb, prin Iunie și Iulie de abia înserează și după două ore se și arată zorile.

Gerul variază între 15 gr. ziua și 25 noaptea. Gradele aici se scotocesc după Réaumur și nu după Celsius. Astfel, 25 gr. aici, fac 31 la noi.

Apa Nevei, îngheață prin Octombrie și se descheată în Aprilie.

Zilele sînt mai mult ceturoase, și par niște nopți cu lună de pe la noi. Soarele, și când s'arată, de-abia se ive-

păre, cât și când se întoarce cu apa, caută să nu se uite de fel înapoi, nici să nu vorbească cu nimenea, căci cum se va uita îndărăt... desfacerea nu e de nici un folos. 3)

În chip negativ, întorsura e o alun-gare a puterilor demonice prin simplul mijloc, că faci întors un lucru: mergi cu spatele înainte, sari îndărăt peste un lucru, numeri ori recitezi invers o serie de numere ori câteva vorbe, arunci îndărăt un lucru etc.

A intra cu spatele înainte într'o casă străină nu e lucru frumos, dar' e obiceiul și cerut chiar de legile »etichetei« țărănești între anumite împrejurări. Morții nu se mai întorc dela groapă acasă, zice știința, dar' credința zice altfel. Morții dacă știu drumul, se întorc iute și bine acasă, nu ca oameni, ci ca strigoii. De aceea morții sînt scoși cu picioarele înainte din casă, tot așa sînt duși pînă la groapă. »Capul poate să știe drumul dela groapă pînă acasă, numai picioarele să nu-l știe«. Dacă mortul e strigoii, sătenii îl desgroapă și-l întorc cu fața în jos în sicriu. Când nu poate să moară omul, ai casei îi întorc așternutul cu capul la picioare.

Când bea țeranul apă, suflă peste ea și varsă câteva picături. Când a beut din păhar, apa cea rămasă o asvirle îndărăt peste cap. Când bea rachiul, întoarce păharul cu fundul în sus și zice »atîta rîu!« Departe griva de iepure, dacă socotim că prin întoarcerea păharului, el vrea să arete că a beut pînă în fund și că atîta rîu își dorește că rachiul a mai rămas în păhar. »Atîta rîu« e o formulă și e adresată puterilor demonice.

G. Coșbuc.

(Va urma).

VIAȚA SOCIALĂ.

Balul din Lipova.

Lipova, 18/30 Ianuarie 1900.

Petrecerea aranjată în 9/21 Ianuarie 1900, de damele române din Lipova, în frunte cu d-na prezidentă Elena V. Hameș, a fost de sigur cea mai succesă petrecere din tot jurul acesta. Nu numai ce are Lipova mai bun, mai frumos și mai cult, ci d-ni, d-ne, d-șoare și tineri din depărtări au luat parte, așa că cu drept cuvînt aș pute-o numi »petrecere de șapte varmeghii«.

Erau: »Români din patru unghiuri. Bănățeni, Ardeleni, Ungureni și Biho-reni; ear' animația la culme! Și deși au fost și străini, căci întregă elita străină — creștină — din loc a luat parte, totuși ne-am petrecut adevărat și exclusiv — românește.

Laudă damelor române și bravilor aranjeri, cari erau considerabili la număr.

La orele 8^{1/2}, când — între acordurile imnului național — intră d-na prezidentă, spațioasa sală dela »Archiducele Iosif« era aproape ticsită de public ales.

Jocul se începe cu minunata noastră Ardeleană — din Bănat — care a fost de bun augur. Tinerii dansau cu atîta infocare, încît privind la bătrânii de pe margini, vedeai cum transpiră și pe fața lor veselie și bucuria, de însuflețirea tinerilor. Da, bătrânii se înveșeleau la vederea lor, — dar' străinii stau uimiți și »i admirau! Și »i admirai și noi, cuprînși de farmec, nu știam la

1) D-l S. Fl. Marian în »Vrăji, farmece și desfaceri« insistă asupra acestui lucru și »i spune și carăși îl spune. Vezi pag 134, 182, 189.

care să te uiți: la băla cea svelță cu ochi de cicoare, ori la bărnacea cu pîrul plin de mărgăritare?!

Și fără a vrea te întrebai, cari sînt mai frumoși: cei albaștri ca cicoarea, — ori cei negri cu căldarea?

— »Nu-s ca cei albaștri, nu-s!«

— Ori cei negri-s mai pe sus?..

Ah! dar' Ardeleana se finește, eu însă sînt într'o dilemă teribilă, nepu-tînd a ajunge la finea problemei.

Și »i admir cum braț la braț dă roată salei, șoptind voicel de...

Băla svelță, cu-n voicel chiar din povești, cu mustăcioara lui, ca peana corbului, — ear' fermecătoarea bărnace cu un tîner cu niște vișători — mari ochi albaștri, și c'o frunte de poet!

Și eu, eu tot mai nedumerit rămân, stînd uimit privindu-i!

A! dar' un păhar cu bere doar' îmi va ajuta!

Musica întona un vals răpitor. Mă duc deci în sală. Părechile sburau într'un dulce vîrtej, credeai că n'atinge pămîntul, și te îmbătați privindu-i! O zăresc! Din pîru de corb, — sare schin-tei. Și dacă în vals o credeai fee, — nu femeie, avea aripi sburătoare... Și cât de nefericit eram atunci, că nu puteam și eu dansa cu dînsa, — nu puteam să mă apropiu, să-i spun că e frumoasă, să-i spun că...

Dar' pardon! Devin subiectiv, sentimental, și nu asta este intenția mea.

La obiect deci! Cu aceeași animație, cu care s'a început jocul s'a și continuat, — pînă în zorile zilei, — când apoi au început a se împraștia cari în cătrău: unii cu trenul spre Arad, unii spre Timișoara, unii spre Ardeal, — ducînd fiecare suvenirile cele mai dulci și mai plăcute.

Jocuri de salon încă s'au dansat și anume patru Cadrille.

Și pentru o mai bună ilustrare a întregii petreceri amintescăci, că Quadrilul al 4-lea, s'a jucat la orele 4 dimineață, de nu mai puțin ca 60 părechii!

Succesul moral a fost deci nu numai splendid, dar' peste așteptarea tuturor.

Sigur și succesul material va fi fost multumitor, — căci cunoaștem cu toții nobilul scop al damelor, — și recente ne sînt noue Lipovenilor, jertfele ce le-a adus și în anul acesta la sărbătorile Nașterii Dlui, îmbrăcînd 30 de copii săraci din creștet pînă în tălpi, — fără a colecta măcar un ban. Laudă și onoare se cuvîne numai damelor noastre române din Lipova, și în special d-nei prezidentă.

Din frumosul buchet de domnișoare, cari au participat, numai la puține le-am putut afla numele, — preocupat fiind cu deslogarea problemei — ochilor, — avînd în ajutor: berea, și câte un aranjor setos. Și deși: doctori, profesori, candidați de advocat, juriști, comptabili, teologi etc., totuși nu am putut ajunge la un rezultat!

Deslege-o deci alții!

Cît despre dame, — deși foarte multe, — regret, că nu le pot înșira ici, ear' puținele d-șoare ce »mi-le-am însemnat sînt următoarele:

Din Lipova: Veturia Hameș, Aurora Sărb, Mărioara Doje, Marta Vamay, Flora Bone, D. Russu, Popovici, surorile Vuia, Muntean, Roșu, Nicolly și Barabás, Dorica Borha; (Iliu-m.); surorile Popovici; (Sân-Nicolau-mare); Popescu (Zabai); Cosma (Căpruța); Stef (Arad); Tonciu (Ususiu), etc. etc.

Pe cele-ce nu »mi-le-am putut nota, — le rog să nu mă aldoiască pe mine, căci nu eu, — ci ochii, fermecătorii aceia ochi — sînt de vină.

Sînt sigur că tuturora încă mult timp ne vor rămîne proaspete suvenirile plăcute, cu cari ne-am depărtat dela

de tun anunță plecarea procesiunii... În portalul palatului se ivește I. P. S. Metropolitul, înconjurat de numeroș cler, îmbrăcați în scumpe și strălucitoare odăjdii, se îndreaptă înspre chiosc printr'un gard de soldați; lumea se descoperă, își face sf. cruce și peste toată această masă de capete goale, domnește o tăcere de mormînt, ce n'o întrepruie decît suerul vîntului strălucit prin deasa urzitură a firelor de telegraf...

Tăcerea se intrerupe, urechile se ascut, și adierea subțirelului crivăț aduce imnul zis de capela, cântecele cîntate de cor, glasul sfînt al sfinților părinți din chiosc, pe când pe foisorul din jurul lui se formează un țarc din soldați port drapel cu pădura de stindarde ale garnizoanei Petersburgului.

Slujba se termină, procesiunea se pune în mișcare înspre palat, ear' tunurile de cheiri și din fortăreața Petru-Pavlovsc, încep să tîne și se bubue; gazele de gajeta, cutremură palate, cutremură orașul, hățina pămîntul, tresaltă ghița Nevei și, dărdăie chiar podul de clătînit de dinți.

Prof. Frățilă.

CÂNTECE VOINICEȘTI.

XLIV.

Lesne-i bade a fi lotru
Până-i frunza verde 'n codru,
Dacă frunza 'ngălbinește
S'alece care lotrește.

acea însuflețită petrecere. Și ar fi de dorit, ca damele cel puțin în fiecare an să aranjeze câte o asemenea petrecere, — unde tîner și bătrîn, — uitîndu-și de toate grijile și necăzurile zilnice, își petrec la olaltă câteva momente, plini de însuflețire și veselie.

— C —

Din Recita-montană.

Concertul »Reuniunii Române de cîntări și musică«.

Duminecă, în 21 l. c. Reuniunea noastră de cîntări a aranjat un concert împreună cu dans, care a reușit atît în partea sa morală, cît și materială prea bine.

Producțiunea s'a deschis cu piesa: 1. »Eată ziua triumfală«, de Hummel, în cor bărbătesc, cărei a urmat — 2. »Junimea parisiană«, executată în cor mixt, secerînd ambele frenetice aplause. — 3. »Ursita«, de Ștefănescu, în cor bărbătesc, precum și — 4. »Ziua Regelui«, executată de corul copilor, prin precizia și frumuseța lor, au fos deasemenea bine primite și viu aplaudate. Pre-dîndu-se apoi în costume țărănești — 5. »Cisla«, scenă comică de C. Porumbescu, cu acompaniament de piano, mai apoi — 6. »Serenadă«, de I. Vidu, ear' la aplausele publicului și — 7. »Salutare patriei«, de Karass, toate în cor bărbătesc. Concertul s'a încheiat cu: — 8. »Marșul armatei române«, de Dimitrescu, executat în cor mixt cu acompaniament de piano, care deasemenea a trebuit să se repeteze între prelungite ovațiuni ale publicului present.

A urmat apoi jocul, care a durat pînă în zorii de zi.

Dee cerul, ca această primă pășire îmbucurătoare a Reuniunii noastre, reactivată abia de câteva luni, să fie de bun augur, ca așa zelul și silințele neobosite ale învățătorului local dl Iosif Velcean, ca magistrul, care are meritul de frunte și e spiritul de viață al acestei Reuniuni, să fie urmate de succese tot mai mari și mai frumoase spre fala tinerimei române recitene și spre bucuria noastră a tuturora.

Observatorul.

Din public.*)

Dare de seamă și mulțumită.

Din incidentul concertului aranjat în favorul fondului seu, de cătră Reuniunea noastră de cîntări și musică, ne-au sosit următoarele oferte și suprasolviri:

Stim. domni: Petru Popescu, preot, Văluș 4 cor.; Ioan Budințian, advocat, Boșca-montană 2 cor.; și Ioan Csapo, apotecar 3 cor.

Suprasolviri dela stim. domni: Groza & Steiner 2 cor. 20 bani; N. Peret, inginer, București 2 cor.; Traian Băiaș, v-notar, Nicolae Király, Iosif Kranitz, Leopold Schriewieser, Bela Rozsavölgyi, câte 1 cor. 20 bani; Emil Zlax, Zoltan Gartner, protopretor, Dr. S. Frankl, câte 1 cor.; Persida Popescu, George Nicolaeviciu, câte 80 bani; Nicolae Popoviciu 60 bani; Andreas Besker, Iosif Schneider, apotecar, câte 40 bani; Francisc Wittich 20 bani. La olaltă 25 cor. 40 bani.

Detrăgîndu-se din venitul total de 338 cor. 80 bani speșele în sumă de 157 cor. 42 bani, rezultă un venit curat de 181 cor. 38 bani.

Subscrisul birou, în numele comitetului satisface unei plăcute datorițe, când și pe această cale își exprimă sincera mulțumită tuturor p. t. domni, cari au binevoit a contribui la sporirea fondului Reuniunii noastre.

Recita-montană, din ședința comitetului Reuniunii, ținută la 27 Ianuarie 1900.

Iosif Velcean, A. Crenian,
secretar. președinte.

* Pentru cele cuprinse în rubrica acestă redacțiunea nu este responsabilă.

MAI NOU.

Din parlamentul Angliei.

De pe câmpul de răboiu nu sînt știri noi. »Situția e neschimbată«, după cum obișnuiește a depeșa Roberts. S'a început însă o altă luptă, — lupta parlamentară în Londra. În cameră s'a început discuția asupra răspunsului la mesajul de tron. Campbell-Bannerman din opoziție declară, că opoziția e pentru continuarea răboiului, ca să se apere integritatea imperiului, dar' critică aspru guvernul, imputîndu-i că nu »și-a câștigat cunoștințe despre armările Burilor și că a tratat mașter pe Olanzii loiali din țara Cap. Au mai vorbit Preyman și Balfour (guvernamentali). Acest din urmă a pus pe tapet chestia urgentă: ce este de făcut? Discuția continuă.

Partidul irlandez a decis să facă un amendament, în care declară că află de sosit timpul, ca să se pună capăt răboiului nedrept, recunoscîndu-se independența statelor Transvaal și Orange.

Bibliografie.

A apărut:

„*Ilustratele Iancu*“ Au apărut, nu una, ci două deodată. Prima ne înfățișează într-un splendid peisaj cimiterul din Tebea.

Pe aceasta se mai cetesc și niște versuri potrivite din Sion:

Mii de mii de ani de-or trece
De amar și de nevoi,
N'or pute ca să iniece
Suvenirile din noi.

A doua ilustrată ne reprezintă „*Goronul lui Horia*“. Sub el se vede o mulțime de oameni, pe lângă cari apare în toată mărimea sa giganticul arbore secular.

Amendouă ilustratele sunt lucrate cu fineță adevărat artistică.

De aici încolo deci se folosim numai ilustrate românești, și între ele mai ales „*ilustratele Iancu*“, din cari vor mai urma o serie întreagă.

„*Enciclopedia Română*“, publicată din însărcinarea și sub auspiciile Asociației pentru literatura română și cultura poporului român, de Dr. C. Diaconovich, prim-secretarul Asociației.

A apărut fasc. XVIII, care cuprinde articole dela „*Heliotropium*“ până la „*Hypochondria*“. Dintre numeroasele articole ale acestui fascicul remarcăm:

Articole de interes special românesc: Henția, Hepites, Herescu, Herestrău, Hodoș-Bodrog, Hodoșul, Holban, Hora, Horia, Hotin, Hunedoara (cu 2 ilustrații), Hunyadi, Hurmuzachi (Dr. I. G. Sbera), Huru (Onciul), Huși, Huțan.

Biografii străine: Herder (M. Străjan), Herodot, Hofer, Homer (M. Străjan), Honterus, Horatius (M. Străjan), Hugo Victor, Humboldt, Hus, Husiți (Iarnik).

Art. de geogr., istorice, științifice: Herțegovina, Hertzian, răsărit, Hessa-Heteeni (Aguletti), Hieroglyfe (T. Antonescu), Hohenzollern, Hugenoiți, Hydro, carbure, Hydrogen, Hydrotherapia, Hypnotica, Hypnotism, etc.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu (depoziț general pentru România: E. Storck, București) și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă. Prețul de prenumărare: pentru un tom broșurat cor. 20.—, compactat cor. 23.20 în România lei 25.—, resp. 28.50.

A eșit de sub tipar în editura librăriei Sococ & Comp.: *Documentele românești din arhivele Bistriței*, partea I. de N. Iorga.

Prețul 4 lei.

Considerațiuni politice sociale și economice de Constantin C. Codrescu senator, președintele camerei de comerț în Botoșani. — O broșură de 30 pagini.

Filosofia socialismului. Dl. N. Mihăiescu, prof. în Ploiești, al carui nume este cunoscut cetitorilor noștri pe urma unor frumoase poezii ce a publicat în „*Tribuna*“, a scos sub titlul de mai sus un mare volum (are aproape 300 pag. 8° mare).

Opul, în tendință contrar socialismului ordinar, face începutul unei biblioteci de științe sociale, numită: *Biblioteca socială „Steaua polară“*.

Dl. Mihăiescu, care este doctor în filosofie și litere, și membru al societății sociologice din Paris, a mai publicat o scriere de acest fel: *Unde duce socialismul*, de E. Richter și anunță că va mai publica: Partea a II-a din „*Filosofia socialismului*“, apoi „*Femeia*“ etc.

Volumul de față, dedicat distinsului sociolog René Worms din Paris, este tipărit la G. Vlădescu, Câmpulung și costă 3 lei.

„*Novele și schițe*“. Deodată cu broșura „*Pentru memoria lui Avram Iancu*“ a apărut la „*Tipografia*“ noastră o carte, care o remarcăm din alt punct de vedere. „*Novele și schițe*“ de Ioan Pop Reteganul este titlul broșurei, care e a doua în seria începută. Cuprinde următoarele romane: *Nenea Alecu*; *Popa Toma*; *Salvina*; *Susana cea nebună* „*Salvina*“ e cunoscută cetitorilor „*Tribunei*“. E o novelă cu frumos subiect din revoluțiunea lui Horia, tratat pe un fond istoric și popular, care apropie foarte mult de noi întâmplările de acum 100 și atâția de ani.

Nenea Alecu e un tip de țeran sîrcoș pentru creșterea fiilor sei, care reușește să-și facă ficiorul popă, și încă un popă harnic. E o schiță din viața poporului nostru, așa cum o cunoaștem cu toții. Și-ți cade bine să citești scrieri de acestea cari ne arată icoanele vieții noastre.

Dreptul administrativ român, prelucrat sistematic de Aurel Onciul. Partea generală. Viena 1900. Editura autorului.

Volum 8°, 187 pagini.

„Lupta pentru drept“.

— Voci de presă. —

Dreptatea.

„Trebue să fim bucușori când ni-se dă în materie de literatură juridică o traducere de valoare, din toate punctele de privire.

„*Lupta pentru drept*“ e creațiunea aceluși geniu juridic Dr. Rudolf de Ihering, care e poate cea mai strălucită și cea mai originală ilustrațiune a literaturii juridice contemporane.

Traducerea dlui Păcățianu însă e mult superioară traducerilor anterioare și ca stil și ca aprofundare serioasă a originalului, având pe lângă asta avantajul de a ne prezenta penultima ediție a originalului nemțesc, ediție apărută cu un an înaintea morții lui Ihering, care a supus-o unor modificări, cari înlocuiesc stilul științific greoiu în întâia ediție cu un stil mai ușor, accesibil și celor ne-specialiști în materie de drept.

Album de cântări.

— Invitare de prenumărare. —

Dl. Guliem Șorban, tinerul nostru pianist și compozitor, care așa de mult a fost admirat la concertul din Deva, deschide listă de prenumărare la un *Album de cântări*, care va cuprinde 20 piese, compuse și aranjate pentru voce cu acompaniament de pian și coruri.

Prețul unui exemplar din acest prețios *Album* este 5 coroane, legat 6 cor., ceea-ce în raport cu cuprinsul e un preț destul de modest.

Recomandăm tuturor corurilor, cum și tuturor iubitorilor de muzică și cântări să grăbească a prenumera acest op, dând o încurajare tinerului compozitor, care ne îndreptățește la multe nădejdi.

Prenumărățiunile se se adreseze direct la adresa următoare:

G. Șorban, Viena, IX. Lazarethgasse nr. 6, Th. nr. 20. Prenumărățiunile se pot face și la noi.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 1 Februarie n. 1900

Hârtie-monetă română	Cump.	18.40	vând.	18.60
Lire turcești	„	—	„	—
Imperiali (15 R° aur)	„	—	„	—
Ruble rusești	„	2.48	„	2.56
Galbeni	„	11.31	„	11.45
Napoleon-d'ori	„	19.10	„	19.21
100 Marce germane	„	117.10	„	118.20
Livre sterling	„	24.—	„	24.20

Bursa de Budapesta.

Din 30 Ianuarie n. 1900.

Renta de aur ung. 4%	98.50
„ „ „ 4 1/2%	94.75
„ „ „ 5%	99.75
Imprumutul căilor ferate ung.	99.50
Bonuri rurale ung.	98.75
„ „ „ croate-slavone	99.75
Obligațiunile desp. regalilor	95.—
Losuri pentru regulara Tisei și Seghedin	141.50
Renta de hârtie austriacă	99.50
„ de aur austriacă	99.30
„ de aur austriacă	98.75
Losuri austriace din 1860	139.25
Acțiunile băncii austro-ungare	1845.—
„ „ de credit ung.	750.—
„ „ de credit austr.	751.20

Scrieri fonciare ale institutului de credit și economii „*Albina*“

Galbeni împărțitești	102.—
Napoleon-d'ori	11.44
Mărci 100 imp. germane	19.20
London 10 Livre sterlingi	118.50
	242.10

Bursa de Viena.

Din 30 Ianuarie n. 1900.

Renta de aur 4%	98.80
Renta ung. v. c. 4 1/2%	91.75
Imprumutul căilor ferate ung.	99.50
Bonuri rurale ung.	99.40
„ „ „ croate-slavone	94.50
Renta de hârtie austriacă	99.40
„ de aur austriacă	99.20
„ „ „ aur austriacă	99.93
Losuri austriace din 1860	139.—
Acțiunile băncii austro-ungare	131.50
„ „ de credit ung.	187.50
„ „ de credit austr.	231.25

Bursa de București.

Din 17 Ianuarie v.

5% Renta perpetuă	4 1/2% Fonc. rur.	79 1/2
5 „ am. 1861	5 „ urb. Buc.	86 1/2
5 „ „ 1893	5 „ „ Iași	83 1/4
5 „ „ 1895	Banca Națion.	2530
5 „ „ 1894	„ Agricolă	324
5 „ „ 1889	„ României	—
5 „ „ 90.94	„ de scont	273
4 „ „ 1896	Dac. Rom.	432
4 „ „ 1893	„ „	485
Convertite rurale	Patria	—
5% Obl. c. B. 1883	„ Construcții	55
4 1/2 „ „ 1890	„ Basalt artificial	—
5% „ „ 1895	„ Tramv. nou	—
„ Fonc. rur.	Baia centrală	110

Pentru redacție și editură responsabili: Andreiu Baiteș.

Proprietar: Pentru „*Tipografia*“, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Publicare.

Ospătăria „*Central*“ din Turda, care este provăzută cu prânzitor, oafenea, 12 chilii pentru oaspeți, sală de dans, toate mobilate, locuință pentru ospătar, pivniță, 4 cai, omnibus, mai multe fiachere, recuiste pentru culină, etc. Prin răposarea repentină a ospătarului se dă numai decât pe 9 ani în arândă. Concurenții se pot înțelege cu subscrisul.

Câmpeni (Topánfalva), în 28 Ianuarie 1900. (41) 1—3

Vasiliu Tomuția,
notar.

Un practicant

pentru comptoir

afă aplicație momentană pe lângă salariu lunar de 60 coroane, la subscrisa

„*Consum*“,

soc. com. pe acții, Elj.

Un practicant

„*Tipografia*“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A apărut:

„*Călindarul Poporului*“

pe anul 1900.

Prețul 40 bani + 10 bani porto.

„*Tipografia*“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Luptele Românilor.

Articoli istorice-politici de Doctor Romanus.

Broșură de 120 pag. cuprinzând 16 excelente articole asupra mersului istoric al luptei noastre politice. O lectură foarte de actualitate

Prețul 1 cor.

„*Tipografia*“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Iancu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan-Name:

Țeara Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni.

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sînt făcute în fel de călătorie, cu datinele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a. Fiecare carte costă 2 cor. (și 10 bani porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogiase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română:

„*Liga română*“, scrie între altele: „Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl. Silvestru Moldovan a răpus deci prin această publicațiune unei trebuințe ce intră adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită“

Comande se pot face la

„*Tipografia*“,

societate pe acțiuni în Sibiu.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

Spre binevoitoare atențiune!

Nu mai pentru a răsturna preocupăția, ce — durere — există în anumite cercuri ale p. t. publicului față cu berea noastră

„*Transsylvania*“,

ne-am luat voe a cere opinia unui chemician, cunoscut eminent și demn de încredere, și anume a dlui Paul Schiller (proprietar al unui laboratoriu special pentru fabricări de spirtuoase) în Viena, VIII, strada Lerchenfelder nr. 62, și aceea în pasajul final sună precum urmează:

„*Trebue deci să declar proba din berea „Transsylvania“ a D-Voastre, care în privința caracterului stă foarte aproape de berile de „Pilsen“, drept produs foarte bine fert și astfel plăcut și de gust bun, și de durabilitate bună, prin ce întru nimic nu stă înapoiă berilor din cele mai renumite bererii.*

Viena, la 11 Ianuarie 1900.

Aducînd aceasta la binevoitoarea cunoștiință, ne luăm voe a atrage atențiunea on. public la faptul, că berea noastră „*Transsylvania*“ atât cea albă cât și cea neagră, se află totdeauna proaspătă și în l. calitate în aproape toate restaurantele și cafenelele, cum și aproape în toate prăvăliile.

Cu distinsă stimă

Prima bererie ardeleană cu vapori a erezilor Ioan Habermann.

[26] 2—6

Ilustrații românești!

Cărți postale

cu

ilustrații românești

„...toate 'n tot
Frumoase cât eu nici nu pot
Mai frumoase să-'mi socot —
Cu mintea mea“

in

peste 20 variante,

care de care

mai fermecătoare

Se află cu prețul de 10 bani per bucată

la

„*Tipografia*“,

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăci nr. 16.

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit.

Tipuri admirabile.

„*Tipografia*“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Novitate!

Cadou

ocasional!

LIMBA FLORILOR.

— De amor și amicitie. —

Simbolica naturală a celor mai favorite flori, compusă după explicările orientaliilor de

Un amoresat.

Acest volum, în format drăgălaș (32°) imprimat pe hârtie velină, în două culori, negru și albastru, elegant compactat în lux, este

cadou potrivit

pentru tinerime, mai ales pentru fete.

În legătură de pînză colorată, tabla titlului imprimată cu aur.

Prețul unui exemplar 1 cor. = 1.50 lei.